

1.2.2022

ALEKSANDER GADŽIJEV, klavir / piano
Simfonični orkester RTV Slovenija
RTV Slovenia
Symphony Orchestra
RICARDO CASTRO
 dirigent / conductor

5. ZIMSKI FESTIVAL / 5TH WINTER FESTIVAL
 Cankarjev dom, Slovenska filharmonija in Viteška dvorana, Križanke
Slovenian Philharmonic and Knights' Hall, Križanke

28.1. – 5.2.2022

Program finančno omogoča / The programme is supported by:

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Častni pokrovitelj Zimskega festivala 2022 je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković. / *The honorary patron of the Winter Festival 2022 is the Mayor of Ljubljana Zoran Janković.*

Castni pokrovitelj Zimskega festivala 2022 je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković. / *The honorary patron of the Winter Festival 2022 is the Mayor of Ljubljana Zoran Janković.*

Torek, 1. februarja 2022 ob 19.30
 Tuesday, 1 February 2022 at 7.30 pm
 Cankarjev dom, Ljubljana

ALEKSANDER GADŽIJEV, klavir / piano

Simfonični orkester RTV Slovenija
RTV Slovenia Symphony Orchestra

Benjamin Zier vogel
 koncertni mojster / concertmaster

RICARDO CASTRO
 dirigent / conductor

Na sporednu / Programme:

L. van Beethoven: Uvertura Coriolan v c-molu, op. 62
Coriolan, overture in C minor, op. 62

F. Chopin: Koncert za klavir in orkester št. 2 v f-molu, op. 21
Piano Concerto No. 2 in F minor, Op. 21

Maestoso

Larghetto

Allegro vivace

***

H. Villa-Lobos: Bachianas Brasileiras št. 4 / *Bachianas Brasileiras No. 4*
Prelúdio; Introdução
Coral; Canto do sertão
Aria; Cantiga
Dansa; Miudinho

I. Stravinski: Ognjeni ptič, baletna suita iz leta 1919
The Firebird Suite [version from 1919]
Introdukcija / Introduction – Ognjeni ptič in njegov ples /
The Firebird and its dance – Variacije na ognjenega ptiča /

Variation of the Firebird
Horovod princes / The princesses' Khorovod
Peklenski ples kralja Kaščaja / Infernal dance of King Kastchei
Uspavanka / Lullaby
Finale

Ludwig van Beethoven (1770–1827) je *Uverturo Coriolan, op. 62*, napisal kot glasbo za istoimensko dramo Heinricha Josepha von Collina, ki je bila leta 1807 uprizorjena v Burgtheatru na Dunaju. Collinov *Coriolan* temelji na tragediji Williama Shakespeara *Coriolanus*, ki govori o izgnanem in maščevalnem rimskem patriciju Coriolanu. Beethovnova silovita glasba sledi zgodbi in zrcali dogajanje v drami. Coriolana je rimskega senata izgnal iz Rima, ker se je premalo posvečal problematiki laktote v svojem okraju. Razčlenjen in prizadet se poveže z nasprotnimi Volski, s katerimi načrtuje vojaški udar na Rim. Njegova mati Volumnia ga roti, naj se odpove načrtu, kar ji uspe. Coriolan spozna, da ga vsi prezirajo, in se zave, da si bo povrnil ugled le, če si bo vzel življenje. Prva tema v c-molu predstavlja ponosni in uporni značaj Coriolana ter njegovo nemirno naravo, s temno platjo, ki ves čas odzvanja v glasbi. Druga tema je graciozna in ponazarja mater. Uvertura je oblikovana v sonatni obliki z dvema izpeljavama, zaključi pa jo obširna koda, v kateri se pojavi gradivo za začetka, ki pa počasi zamre v temačno in težko tišino; Coriolan razpadne in izgine v nič. Collinova drama je tonila v pozabmo, uvertura pa se vse do danes uvršča med najpogosteje izvajana Beethovnova orkestrska dela.

V opusu **Frédérica Chopina** (1810–1849) sta dva Koncerta za klavir. Oba je napisal v letu 1830, drugega v resnici pred prvim. Največji čar obeh je v posameznih odlomkih, saj je bil Chopin mojster ustvarjanja drobnih draglijev za klavir in tudi zato se orkestracija ne more kosati z mikavnostjo, inventivnostjo in dognanostjo, ki jih zasledimo v klavirskem partu. Klub temu sta oba klavirska koncerta zelo priljubljena in sta se ohranila na koncertnih sporedih vse do danes, saj vsebujejo veliko izvrstnih in očarljivih trenutkov, ki preprosto prepričajo in navdušijo. **Koncert za klavir in orkester št. 2 v f-molu, op. 21**, začenja z obsežnim orkestralnim uvodom, v katerem so predstavljene vse glavne teme prvega stavka. Klavir takoj povzame prvo temo, ki je sladko otožna in jo označujejo nežno prepletajoče se melodije. V drugi temi izpoveduje srčno vdanost, končuje pa s privlačno in nemirno pasajo. Nastanek drugega stavka je navdihnila Chopinova ljubezen do Konstantine Gladowske, sošolke na varšavskem konservatoriju. Koncert sklene veder in živahen Allegro.

Heitor Villa-Lobos (1887–1959) je eden najpomembnejših brazilskih skladateljev 20. stoletja. Bil je ambasador latinskoameriške kulture, znan je bil po vsem svetu, in kar je najpomembnejše, izredno spoštovan tudi v ZDA in Evropi. Ni veliko brazilskih umetnikov, ki bi prejeli toliko mednarodnih nagrad in priznanj ter častnih imenovanj, kot jih je on. Mednarodni sloves je dosegel predvsem s skladbami *Chorus in Bachianas Brasileiras*. *Bachianas Brasileiras* sodijo v skupino devetih instrumentalnih (solo, orkestrskih) oziroma vokalnih skladb, ki jih je napisal med letoma 1930 in 1945, v želji, da bi združil kompozicijske tehnike Johanna Sebastiana Bacha ter elemente glasbene tradicije Brazilije. Villa-Lobos je oboževal Bachovo glasbo in verjet, da ima bogat ljudski vir, globoko ukoreninjen v ljudski glasbi vseh dežel sveta. Pri pisanih *Bachianas Brasileiras* št. 4 je uporabil tehnične postopke baročnih skladateljev (Bacha, Vivaldija in Rameauja), ki so se občasno pojavljali tudi v ljudski glasbi Brazilije. Vsak stavek ima dve pomenovanji v portugalsčini: eno zrcali Bacha, drugo brazilsko glasbo.

Prvi stavek je nekakšna sarabanda, drugi temelji na tipični glasbi iz sušne pokrajine severovzhodne Brazilije Sertão, v tretjem citira ljudsko pesem severovzhodne Brazilije 'O mana, deix'ur ir' [O sestra, pusti me itij], v zadnjem pa uporabi ritme, podobne sambi iz plesa miudinho.

Balet **Ognjeni ptič** je **Igor Stravinski (1882–1971)** začel pisati konec leta 1909 po naročilu ruskega baletnega impresarija Sergeja Djagileva, ki je želel v balet postaviti staro rusko pravljico o ognjeni oziroma zlati ptici. Po prvi izvedbi v pariškem Nacionalnem opernem gledališču maja 1910 je balet postal uspešnica. Leta 1919 je Stravinski zbral nekaj najpomembnejših odlomkov iz njega in oblikoval priljubljeno simfonično suite, v kateri osvetljuje najpomembnejše trenutke baleta. Stravinski je v tem delu že stopal po poti lastnega izraza: v njem se kažeta tipična instrumentacija in edinstvena melodična linija, za katero so značilni nenadni skoki. Čeprav balet v primerjavi z njegovimi starejšimi deli lahko zveni konservativno ali celo lirično, pa je v njem naznanil svoj izzivalni slog, v katerem prevladujejo divji ritmi, prvobitnost in ritualnost. Balet se drži vsebine pravljice: carjevič Ivan na lovu ujame ognjeno ptico, ta mu v zameno za svobodo podari zlato pero in mu obljubi, da ga bo rešila, če jo bo poklical. Ivan se znajde pred čarobnim gradom, pred katerim pleše 13 mladih deklet. Zaljubi se v eno, vendar mu dekleta povedo, da so ujetnice čarownika Kaščaja, ki začara v kamen vsakega mimoidočega. Carjevič odide v grad, da bi premagal čarownika, Kaščaj ga ujame, Ivan pa pokliče ognjeno ptico, da mu prileti na pomoč. S svojim petjem uspava čarownika in njegove vojake. Po napotkih ognjene ptice Ivan poišče Kaščejovo usodo, shranjeno v posodi v obliki jajca, in jo razbije – Kaščej in grad izgineta. Dekleta so osvobojena, Ivan se poroči s svojo izvoljenko.

Aleksander Gadžijev je mednarodno javnost opozoril nase že kot otrok. V sam vrh pa se je povzpel, ko se je pri sedemnajstih letih, po konservatoriju, ki ga je končal z odliko in pohvalami, udeležil tekmovanja Premio Venezia, ki je namenjeno z golj najboljšim talentom Italije, in zmagal na njegovi 30. ediciji. Izjemen uspeh je dosegel oktobra lani na 18. Chopinovem tekmovanju v Varšavi, kjer je osvojil drugo nagrado in posebno nagrado Krystiana Zimermana za najboljšo izvedbo Sonate. Nekaj mesecev pred tem je prejel prvo nagrado na Mednarodnem klavirskem tekmovanju v Sydneyju [2021]. Kot BBC-jev umetnik nove generacije [2019–2021] je nastopal z BBC-jevimi orkestri po vsem Združenem kraljestvu. V zadnjih letih je veliko koncertiral na Japonskem, v drugih uglednih evropskih dvoranah in ZDA ter na festivalih, kot so Verbier v Švici, MiTo v Torinu, Chopinov festival v Dusznikih, Animato de Paris, v Salzburgu, Aldeburghu. Januarja 2022 je debitiral pod taktilko Valerija Gergijeva v Marijinem gledališču v Sankt Peterburgu. Letos bo imel daljšo turnejo po Poljski in Japonski, s koncerti v Združenem kraljestvu, na Nizozemskem in v Italiji. Leto bo sklenil s turnejo po Avstraliji in Dalnjem vzhodu.

Dirigent in pianist **Ricardo Castro** se je rodil leta 1964 v Vitorii da Conquista in pri treh letih začel igrati na klavir. Pri petih so ga kot glasbeno izredno nadarjenega otroka sprejeli na Šolo za glasbo in uprizoritvene umetnosti Zvezne univerze Bahie. Kasneje se je vpisal na Visoki konservatorij za glasbo v Ženevi [razred Marie Tipo] in diplomiral leta 1987 z odliko in posebno pohvalo. Nekatere glasbene osebnosti, s katerimi je sodeloval, so ga umetniško zaznamovale, te so Friedrich Gulda, Alicia de La Rocha, Martha Argerich in Maria João Pires, s katero je imel leta 2003 niz recitalov po vsej Evropi. Leta 2005 sta pri Deutsche Grammophon izdala album za klavir štiriročno in solo. Ricardo Castro snema tudi za založbo BMG-Arte Nova. Leta 1992 je začel poučevati na Visoki šoli za glasbo v Lozani [Švica],

leta 2018 pa na prestižni Šoli za glasbo v Fiesolah. Od leta 2020 je zaposlen kot učitelj klavirja na Visoki šoli za glasbo v Ženevi. Od leta 2007 v Bahii vodi organizacijo, ki sledi načelom El Sistema v Venezueli; tam je umetniški vodja in dirigent mladinskega orkestra. Leta 2013 je kot prvi Brazilec v zgodovini prejel častno članstvo Kraljeve filharmonične združbe v Angliji.

Simfonični orkester RTV Slovenija deluje že sedem desetletij. Začetek je povezan z nastankom RTV Slovenija, saj je radio od ustanovitve leta 1928 zaposloval stalne zasedbe glasbenikov. Šefi dirigenti po letu 1955 so bili Uroš Prevoršek, Samo Hubad, Stanislav Macura, Anton Nanut, Lior Sham-Badal, David de Villiers in En Shao, s sezono 2019/20 je položaj prevzel bolgarsko-ameriški dirigent Rossen Milanov. Temeljna dejavnost orkestra so studijska in koncertna snemanja za nacionalni glasbeni arhiv, ki je na voljo radiu in televiziji. Svoj ugled je utrdil s koncerti z mednarodno uveljavljenimi tujimi in domačimi dirigenti ter solisti pa tudi z najopaznejšimi ustvarjalci domače zabavne glasbe. Posnel je skoraj celoten slovenski simfonični repertoar in za najboljše poustvaritve domačih skladb prejel številna priznanja. Diskografija orkestra obsega več kot 400 plošč.

Metka Sulič

Alexander Gadžijev was already attracting international attention as a child. However, he climbed to the very top at the age of seventeen when, after graduating from the conservatory with distinction and praise, he took part in the Premio Venezia competition, which is only reserved for the best talents in Italy, and won at its thirtieth edition. He also achieved exceptional success in October 2021 at the 18th Chopin Piano Competition in Warsaw, where he won second prize and the Krystian Zimerman special prize for the best performance of a sonata. A few months before that, he was awarded first prize at the 2021 Sydney International Online Piano Competition. Being selected among the BBC New Generation Artists (2019–2021), he performed with BBC orchestras across the UK. In recent years, he has performed extensively in Japan, in other renowned concert halls across Europe and the US, and at festivals such as the Verbier Festival in Switzerland, the MITO SettembreMusica festival in Turin, Italy, the International Chopin Festival in Duszniki-Zdrój, Poland, the Grand Prix Animato in Paris, and at festivals in Salzburg and Aldeburgh. In January 2022, he made his debut under the baton of Valery Gergiev at the Mariinsky Theatre in Saint Petersburg. He has a longer tour scheduled for Poland and Japan in 2022, along with concerts in the UK, the Netherlands and Italy. He will conclude the year with tours in Australia and the Far East. At the 5th Winter Festival, he will be performing Chopin's Piano Concerto No. 2 in F minor with the RTV Slovenia Symphony Orchestra, conducted by Ricardo Castro, the first Brazilian conductor to be given honorary membership of the Royal Philharmonic.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED

2. 2. 2022 ob 19.30 / at 7.30 p.m.
Viteška dvorana, Križanke / Knights' Hall, Križanke

NICOLAS BOURDONCLE

klavir / piano

Glavni sponzor /
General sponsor:

Sponzorji / Sponsors:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

Medijska sponzorja / Media sponsors:

V sodelovanju z / In collaboration with:

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, februar / February 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director,
Honorary member of the European Festivals Association
Glasbeni producent / Music producer: **ŽIGA STANIČ**
Tonski mojster / Sound design: **ALEKS PIRKMAJER PENKO**
Asistent / Assistant: **JOŽE LAP & MIHA OBLAK**
Besedila / Texts: **METKA SULIČ**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d.o.o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d.o.o.**
ljubljana festival.si
www.facebook.com/ljubljana festival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana